

ἀσπίδα ἡ, Ἰ. Ἀθ. Ἰ. Π. Κρήτ. Μακεδ. (Σισάν.) Πάρ. Χίος — Λεξ. Δημητρ. ἀσπίδα Θράκ. (Σαρεκκλ. κ.ά.) Ρόδ. Χίος ἀσπίθα Σκῦρ.

Τὸ μεσν. οὐσ. ἀσπίδα. Ἐν ἱσμοτι τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐκ Ρόδου ἀπαντᾷ καὶ ἀρχαιότερος τύπ. ὄνομαστ. ὁσπίς.

1) Ὁ τῶν ἀρχαίων ὄφις ἀσπίς τῆς τάξεως τῶν ἐχιδῶν (viperidae) Ἰ. Π. Θράκ. (Σαρεκκλ. κ.ά.) Μακεδ. (Σισάν.) Χίος — Λεξ. Βάιγ. Δημητρ.: Φρ. Εἶναι ὁσπίδα (κακὸς) Θράκ. Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Σπίδα καὶ ὡς κύριον ὄν. ἐν ἱσμ. Μακεδ. (Ἀρν.):

Λιάκινα λέν τῇ μάννα μου, Σπίδα τὴν ἀδιρφή μου
κ' ἱμέ μὴ λέν Λιακόγιαννον, δράκοντ' ἔχου πατέρα.

Συνών. ἀσπίδι. 2) Ὁ μυθικὸς δράκων τὸν ὁποῖον ἐφόνευσεν ὁ ἅγιος Γεώργιος εἰκονιζόμενος ὁμοῦ μετὰ τοῦ ἁγίου Ρόδ. 3) Μυθικὸς δράκων ἀποτελῶν θέμα εἰς παραστάσεις ἐπὶ λαϊκῶν κεντημάτων Σκῦρ. 3) Βραχίων ἐκ μετάλλου εἰς σχῆμα συνεσπειρωμένου πτερωτοῦ δράκοντος ἐξαερώμενος ἐγκαρσίως ἐκ τῶν μανουαλίων ὡς κηροπήγιον ἢ ἐκ τοῦ εἰκονοστασίου ἄνωθεν τῶν δεσποτικῶν εἰκόνων πρὸς ἐξάρτησιν τῆς κανδήλας Ἰ. Ἀθ. 4) Μαγικὸς ἵππος ἐν παραμυθίῳ Κρήτ. Πάρ.: Παιδί, ἀποδῶ γὰρ νὰ πᾶς ἴσασμε ἐκεῖ ποῦ εἶναι ἡ ὥραία τοῦ κόσμου εἶναι εἰκοσι χρονῶν δρόμος, ἀλλὰ ἐσὺ θὰ πᾶς σὲ μὴ ὥρα, γιὰ τὴν θὰ σοῦ δώκω τὴν ἀσπίδα μου ποῦ εἶναι φωτὶς μόνάχη (ἐκ παραμυθ.) Πάρ.

ἀσπίδι τό, Κωπνλ.

Ἰ. ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀσπίδα.

Ἀσπίδα 1, ὁ ἰδ.: Φρ. Σὰν τὸ ἀσπίδι τρέχει (γρήγορα).

Ἀσπιδόλεοντας ὁ, ἀμάρτ. Ἰ. Πιθόλεοντας Θήρ. Κρήτ. Πάρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀσπίδα καὶ λέοντας. Ὁ τύπ. Σπιδόλεοντας παραδίδεται καὶ ἐν Ἐρωτοκρ. παρὰ τὸν τύπ. Σπιδόλεοντας ὡς ὄνομα ἥρωος.

1) Παρωνύμιον ἥρωος παραμυθίου Πάρ.: Ὁ Κοντογιαννάκης ὁ Σπιδόλεοντας. 2) Ὁ μικρόσωμος ἄνθρωπος Θήρ. Κρήτ.

ἄσπιλας ὁ, Ρόδ.

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἐπιθ. ἄσπιλος.

Εὐχὴ τοῦ ἀποδείχνου ἀναγινωσκομένη καὶ κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου, ἀρχομένη δὲ διὰ τοῦ «ἄσπιλε, ἀμόλυντε κττ.»: Εἶπαν τὸν ἄσπιλον πόμπη.

ἀσπιρίνη ἡ, λόγ. σύνθηθ.

Ἐκ τοῦ Γερμαν. *Aspirin*.

Τὸ ἀκετυλοσαλικυλικὸν ὀξύ, φάρμακον ἀντιρρευματικὸν καὶ λυσίπνον. [**]

ἄσπιτος ἐπιθ. Ἰ. Ἀθ. Πάξ. κ.ά. — Λεξ. Πρω. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ στερεθ. ἀ- καὶ τοῦ οὐσ. σπίτι. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ.

Ὁ μὴ ἔχων οἰκίαν. Συνών. ἀσπίτωτος, ξεσπίτωτος.

ἀσπίτωτος ἐπιθ. σύνθηθ. ἀσπίτουτος βόρ. ιδιῶμ.

Ἐκ τοῦ στερεθ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *σπίτωτος <σπίτῳ. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Ἀσπίτος, ὁ ἰδ.: Ἀσπίτωτη οἰκογένεια. 2) Θηλ., ἡ μὴ ἐγκατασταθεῖσα εἰς ἴδιον οἶκον, ἀλλὰ διατρεφόμενη ὑπὸ τοῦ ἐραστοῦ τῆς, ἐπὶ ἐλευθερίου γυναικός: Τὴν ἔχει ἀσπίτωτη σύνθηθ. Βάρδα ἀπὸ ἀσπίτωτες Λεξ. Δημητρ.

ἄσπλαχνα ἐπίρρ. σύνθηθ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄσπλαχνος. Παρὰ Σομ. τύπ. ἄσπλαχνα.

Ἀνηλεῶς, ἀνοικτιρμόνως, σκληρῶς: Ἐδρεῖα τὸ παιδί

μου ἄσπλαχνα σύνθηθ. Κορμοὶ κομμένοι ἄσπλαχνα ἀπὸ τὸ σκεπάρνι τοῦ ὑλοτόμου ΠΝιρβάν. Ἀγριολούλ. 117. Συνών. ἄσπλαχνητα.

ἄσπλάχνητα ἐπίρρ. ΣΜατσούκ. Γλυκοχαράμ. 43 ἄσπλάχνητα Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄσπλάχνητος.

Ἀσπλάχνα, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν.: Ποίημ.

Δρόμαγε 'ς τὴν ἀτέλειωτη σιράτα τοῦ καταδότη,

ποῦ φαρμακώνει ἄσπλάχνητα τὴ μάννα ποῦ τὸν γέννα

ΣΜατσούκ. ἐνθ' ἄν.

ἄσπλάχνητος ἐπιθ. ἀμάρτ. ἄσπλάχνητος Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ στερεθ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *σπλάχνητος <σπλάχνηζομαι.

Ἀσπλάχνος, ὁ ἰδ.

ἄσπλαχνιά ἡ, ἄσπλαχνία Πόντ. (Κερασ.) Τσακων. ἄσπλαχνιά πολλαχ.

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. ἄσπλαχνία. Παρὰ Σομ. τύπ. ἄσπλαχνιά.

Ἀνοικτιρμὸς, σκληρότης ἐνθ' ἄν.: Ἰσμ.

Δὲν εἶναι κρῖμα καὶ ἄσπλαχνιά νὰ μὴ τοῦ κοιναρώσης;

(ἀναθρέψης) Μακεδ. (Γρεβεν.)

Ἡ ἄσπλαχνιά σου 'ναι πολλή κ' ἡ πίκρα μου μεγάλη ἄγν. τόπ.

ἄσπλαχνος ἐπιθ. σύνθηθ. καὶ Πόντ. (Ἀμισ. Οἶν. κ.ά.) ἄσπλαχνος Τσακων. ἄσπλαχνος Τσακων. ἀνέσπλαχνος Πελοπ. (Ἀρκαδ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐπιθ. ἄσπλαχνος.

Ἀνηλεῆς, ἀνοικτιρμὸς, σκληροκάριος ἐνθ' ἄν.: Ἀσπλάχνος ἄνθρωπος. Ἀσπλάχνη γυναῖκα - μάννα. Ἀσπλάχνο παιδί σύνθηθ. Ὁ Τοῦρκος εἶναι ἡσυχος... μὰ φτάνει νὰ τὸν πειράξης καὶ τότε φαίνεται τί εἶναι... ἄσπλαχνο θεοῦ ΓΨυ-χάρ. Ταξίδι³ 125 || Γνωμ. Τὸν ἄσπλαχνο στέρνει ὁ Θεὸς 'ς τὴν κόλασι κ' οἱ κολασμένοι τότε διώχνουν Λεξ. Δημητρ. || Ἰσμ.

Μάθια γλυκά, μὰ 'ν' ἄσπλαχνα, θεότη δὲ φοβοῦσαι

καὶ τὴ ραῖζον δὴ γαρδία χωρὶς νὰ τὴ λυποῦσαι

Κρήτ. — Ποίημ.

Ἐχω παιδιὰ κ' ἡ ἄσπλαχνη ἀρρώστια δὲ μ' ἀφίνει

νὰ πᾶ' νὰ πιάσω τὴ δουλειὰ λίγο ψωμί νὰ βγάλω

ΙΠολέμ. Χειμῶνανθ.² 128. Συνών. ἄσπλάχνητος.

ἄσπορα ἐπίρρ. Σίφν. — Λεξ. Δημητρ. ἄσπορα Στερελλ. (Ἀράχ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄσπορος.

Χωρὶς σπορὰν ἐνθ' ἄν.: Εἶν' ἀκόμα ἄσπορα, δὲ μπι-καμὶ οἱ σπόρον Ἀράχ.

ἄσποριά ἡ, Λεξ. Δημητρ. ἄσποριά Στερελλ. (Ἀράχ.)

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. ἄσπορία. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Ἐλλειψις σπόρων ἐνθ' ἄν.: Μιγάλ' ἄσποριά φέτους Ἀράχ.

ἄσπότηστος ἐπιθ. πολλαχ. ἄσπότηστους βόρ. ιδιῶμ.

Ἐκ τοῦ στερεθ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *σπότηστος <σπότηζω.

Ὁ μὴ ἀποκτήσας σπόρους, ἐπὶ φυτῶν πολλαχ.: Ἀσπότηστος βασιλικός. Ἀσπότηστο ἀγγούρι.

ἄσπορος ἐπιθ. σύνθηθ. ἄσπορους βόρ. ιδιῶμ. ἄσπειρος ἐνιαχ. ἄσπορες Σκῦρ.

Τὸ ἀρχ. ἐπιθ. ἄσπορος. Ὁ τύπ. ἄσπειρος κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ἔσπειρα ἀορ. τοῦ ρ. σπέρνω.

1) Ὁ μὴ σπαρμένος ἢ ὁ μὴ σπαρεῖς πολλαχ.: Τὸ ἄφρηκα ἄσπορο τὸ χωράφι Κύθηρ. Θὰ τ' ἀφῆκω ἄσπορο γιὰ νὰ κάμη